

Perhekeskuksen kohtaamispaikat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 03.05.2023 § 35
523/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihte), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Taustaa

Perhekeskushanke toimii vuosina 2021–2023 osana Pohjanmaan tulevaisuuden sotekeskushanketta. Hankeen tavoitteena on luoda Pohjanmaalle perhekeskuksen toimintamalli, kohtaamispaikkatoimintamalli sekä sähköinen perhekeskus. Kohtaamispaikkatoimintaa järjestetään perheille maksuttomana matalan kynnyksen lähipalveluna järjestöjen, kuntien, seurakuntien ja hyvinvointialueiden tuottamana.

Hanke on koonnut Pohjanmaalla perhekeskustoimijoiden verkostoja Vaasassa, Laihialla, Närpiössä, Maalahdessa, Kristiinassa, Mustasaarella, Vöyrillä ja Pietarsaarella. Suunnitelmassa on luoda verkostot myös Pedersöressä, Uudessakaarlepyyssä, Kruunupyyssä ja Luodossa. Verkostoon kuuluvat sotetoimijoiden lisäksi edustajia varhaiskasvatuksesta, koulusta, hyte-toiminnasta, nuorisotoimesta, järjestöistä ja seurakunnasta. Kaikilla alueilla on tullut esille, että tarvitaan tukea vanhemmuuteen, parisuhteeseen sekä lasten kasvatukseen. Toimenpiteitä tarvitaan myös maahanmuuttajaperheiden kotouttamiseen, kielen oppimiseen sekä lasten kasvatukseen. Eroauttamista tarvitaan alueilla enemmän. Pienten lasten vanhemmat tarvitsevat vertaistukea ja tukea hyvään arkeen.

Pohjanmaan verkostot ovat järjestäneet yhdessä vanhempainiltoja, perhemessuja, vertaisryhmiä ja perhekoulua. Tilaisuuksissa ovat esiintyneet mm. asiantuntijoita yhdistyksistä ja hyvinvointialueelta, järjestöt sekä poliisi.

Pohjanmaan hyvinvointialueen alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa on tavoitteena edistää lasten, nuorten ja perheiden terveyttä ja terveellisiä elintapoja. Toimenpiteenä mainitaan vanhempainryhmät ja -kurssit, joita järjestävät hyvinvointialue, kunnat ja järjestöt yhdessä. Maahanmuuttajille toteutetaan suunnatut ryhmät, joissa aiheena ovat esim. terveelliset ruokailutottumukset, lasten kasvatusta, liikuntaa sekä väkivalta. (tulkki mukana).

Hyvinvointisuunnitelman mukaan tavoitteena on vanhemmuuden tukeminen lapsen kasvun aikana matalan kynnyksen palveluina yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Toimenpiteenä on lisätä henkilökunnan osaamista psyykkisessä hyvinvoinnissa, implementoida uusia toimintamalleja käytäntöön ja tarjota matalan kynnyksen palveluita verkoston kanssa.

Tavoitteena on mielenterveyden edistäminen ja päihteiden käytön väheneminen. Päihteiden käytön vähenemiseen toimenpiteenä mainitaan moniammatillinen yhteistyö, jonka avulla voidaan antaa vanhemmille tietoa ja tukea nuorten kasvattamisessa yhteiseen rajojen asettamiseen.

Tavoitteena on lasten ja nuorten toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen. Toimenpiteenä on lasten ja nuorten harrastusten lisääminen sekä terveellisten elämäntapojen tunteminen.

Tavoitteena on osallisuuden ja turvallisuuden tunteen lisääminen. Toimenpiteenä on lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen moniammatillisessa verkostossa, kiusaamiseen puuttuminen sekä asiakkaiden osallistuminen toiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

Pohjanmaan hyvinvointialuestrategiassa tavoitteena on painopisteen siirtäminen raskaista palveluista kevyempiin ja ennaltaehkäisyyn vuosien 2023–25 aikana. Perhekeskuksen prosessi otetaan käyttöön. Ennaltaehkäisyä tukevia menetelmiä kehitetään. Tavoitteena on vahvistaa varhaista puuttumista ja kehittää siihen toimintamalleja.

Hankkeesta ehdotetaan, että perhekeskuksen kohtaamispaikkatoimintamallia vahvistetaan siten, että hyvinvointialue ja kunnat sopisivat tiloista, jotka sopivat verkoston järjestämiin tapahtumiin ja toimintaan. Tiloista ja toiminnasta vastaa nimetty henkilö, joka voi olla kunnan hyte-koordinaattori, koska varhaiskasvatus, nuorisotoimi, vapaa-ajan toimi sekä nuorisotyö ovat kunnan toimialaa. Lisäksi mukana on kolmas sektori eli järjestöt ja pienenä osana sotealan toimijat. Kunta ja hyvinvointialue tekevät yhteisen sopimuksen toiminnan tilojen käyttämisestä, toiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista.

Kohtaamispaikkoja tulisi löytyä Vaasassa, Laihialla, Närpiössä, Maalahdessa, Kristiinassa, Mustasaassa, Vöyrillä ja Pietarsaassa, Uudessakaarlepyyssä, Luodossa, Kruunupyyssä ja Pedersöressä. Kohtaamispaikkoihin voidaan kutsua ammattilaisia, jotka voivat tukea palveluihin ohjaamisessa. Asiakkaat voivat ohjautua perhekeskuksen palveluihin kohtaamispaikasta, kun verkoston jäsenet tekevät yhteistyötä. Näin avunsaanti on nopeampaa, ja saadaan sujuvat palvelut lapsille, nuorille ja perheille. Vanhempia voidaan ohjata myös ryhmämuotoisena yksilöohjauksen sijaan, jolloin toiminta on kustannustehokasta.

Tiloja voisi myös käyttää tehokkaasti siten, että aamupäivisin paikalla olisivat pienten lasten vanhemmat, iltapäivällä koululaiset ja illalla nuoret. Kohtaamispaikkatoiminta on moniammatillista verkoston toimintaa ja se luo hyvän perustan perhekeskustyölle. Kohtaamispaikka on yksi vaihtoehto lisätä palveluiden saatavuutta, yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta alueella. Ammattilaiset hyvinvointialueen eri alueilta voivat jalkautua kohtaamispaikkoihin ja tarjota palveluitaan, joita ei muuten ole alueella saatavilla.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Perhekeskuksen kohtaamispaikkatoimintaa vahvistetaan niin, että hyvinvointialue ja kunnat sopivat verkoston järjestämiin tapahtumiin ja toimintaan sopivista tiloista. Tiloista ja toiminnasta vastaava henkilö nimetään. Kunta ja hyvinvointialue solmivat yhteisen sopimuksen toiminnan tilojen käyttämisestä sekä toiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista.

Päätös:

Jaosto hyväksyi ehdotuksen.